

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ

Ф. Бірюкова
2024 р.

КРАТОЛОГІЯ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки бакалаврів
очної (денної) форми здобуття освіти
спеціальності 052 «Політологія»
освітньо-професійна програма «Політологія»

Укладач: Кальцева С.І, к. п. н., доцент, кафедри політології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри політології

Протокол № 5 від 16 січня 2024 р.
Завідувач кафедри політології
_____ Є. Г. Цокур

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

_____ Н. В. Горло

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціології та управління

Протокол № 5 від 22 січня 2024 р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціології та управління
_____ Н. В. Горло

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 05 – Соціальна та поведінкові науки	Кількість кредитів – 3	Обов'язкова	
		Цикл дисциплін загальної підготовки	
Спеціальність 052 Політологія	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
		8-й	-
Освітньо-професійна програма Політологія	Змістових модулів – 4	Лекції	
		24 год.	-
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 8	Семінарські	
		12 год.	-
		Самостійна робота	
		54 год.	-
		Вид підсумкового семестрового контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Кратологія» є отримання знань щодо категорії «політична влада», закономірностей її походження, функціонування, розвитку, типів влади, її функцій, механізмів, особливостей взаємодії влади з іншими сферами життя; вироблення навичок аналізу особливостей функціонування політичної влади, зокрема, та політичної системи, в цілому; формування громадянської політичної свідомості та культури майбутнього фахівця, підвищення його інтелектуального рівня

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Кратологія» є:

1. Сприйняття кратології як самостійної дисципліни в системі політичних наук, визначення її місця у дослідженні форми владно-політичних відносин;
2. Усвідомлення основних понять і категорій політичної кратології;
3. Розуміння принципів і механізмів функціонування політичної влади, її особливостей, завдань, критеріїв ефективності;
4. Формування навичок комплексного аналізу політичних відносин в Україні та політичної влади

За результатами вивчення навчальної дисципліни «Кратологія» студент повинен **знати**:

1. Етапи розвитку політичної влади, процес її становлення;
2. Сутність, особливості політичної влади, структуру владних відносин та роль, яку вона виконує у політичній системі та в суспільстві;
3. Сутність процесу кратогенезу та його основні етапи;
4. Способи отримання влади та їх сильні та слабкі сторони.
5. Механізм функціонування політичної влади, принципи, норми, інститути;
6. Сутність понять «легітимність», «легітимація», «делегітимація»;
7. Сутність поняття «криза влади», її різновиди, причини, шляхи подолання.

вміти:

1. Застосовувати отримані знання для аналізу владних відносин та їх структурних компонентів;
2. Визначати актуальні проблеми функціонування влади, аналізувати їх та пропонувати способи їх вирішення;
3. Тлумачити причинно-наслідкові зв'язки у владних відносинах, роль суб'єктивних факторів;
4. Прогнозувати наслідки різних процесів у політиці, взагалі, і у структурі влади, зокрема;
5. Проявляти власну аргументовану позицію по різних питанням, пов'язаним з функціонуванням політичної влади, використовувати набуті знання на практиці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких **результатів навчання** (знання, уміння тощо) та **компетентностей**:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<p>ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК07. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>	<p>Бесіда під час лекційних і семінарських занять, виконання індивідуальних завдань</p>
<p>СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки</p> <p>СК03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.</p> <p>СК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.</p> <p>СК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.</p>	<p>Бесіда на семінарських заняттях, підготовка до виконання індивідуальних завдань, написання та захист індивідуального дослідницького завдання з презентацією його результатів</p>
<p>СК10. Здатність розуміти природу та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.</p> <p>СК11. Здатність розуміти тенденції розвитку світової та вітчизняної політичної думки, визначати вплив політичних ідей на розвиток політичних явищ та процесів</p> <p>СК12. Здатність розуміти принципи функціонування та закономірності розвитку влади та публічної політики, політичних</p>	<p>Бесіда під час лекційних та семінарських занять, опитування, аналіз документів, розробка презентацій</p>

інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів	
<p>PH08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.</p> <p>PH10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.</p> <p>PH12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.</p> <p>PH13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.</p>	Підготовка практичних завдань, мозкові штурми, виконання творчих завдань, підготовка проекту політичної кампанії та її презентація і захист
<p>PH17. Розуміти природу та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації</p> <p>PH19. Розуміти принципи функціонування та закономірності розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів</p>	Підготовка практичних завдань, мозкові штурми, виконання творчих завдань, підготовка проекту політичної кампанії та її презентація і захист

Міждисциплінарні зв'язки

Курс «Кратологія» має комплексний, міждисциплінарний характер, і пов'язаний, майже, з усіма курсами політичних наук. Категорія «влада» - центральна категорія і явище політики, те, що надає політичний характер будь-якій події, процесу, рішенню і т.п. Досить тісно, особливо зв'язок простежується з такими курсами, як "Загальна теорія політики", "Політичні еліти та політичне лідерство", "Виборчі системи"

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Формування та еволюція знань про владу.

Влада та політика у суспільному процесі. Політика в суспільному житті та людських відносинах. Політика і влада як суспільні явища, їхня роль в організації спільного життя. Співвідношення влади та політики.

Основні аспекти вивчення влади в історії політичної думки. Проблема походження влади. Механізм організації владних відносин. Політика і сила. Моральна складова владних відносин.

Сучасні концепції влади. Біхевіористська концепція (Лассуел, Кетлін). Психологічна концепція (Фрейд, Юнг). Системна концепція влади (Парсонс, Істон, Кроз'є, Луман, Кларк, Роджерс). Телеологічна концепція (Рассел). Структурно-функціональна (Картрайт, Блау, Хіксон). Інструменталістська концепція. Конфліктна. Марксистська. Комунікативна (Арендт, Хабермас). Реляціоністська (Френч, Рейвен). Семіологічний підхід (Барт). Постструктуралістський (Фуко). Концепція символічної влади (Бурд'є). Теорії мотивації влади (Адлер, Хорні, Фром).

Кратологія як наука про владу. Влада як об'єкт та предмет науки. Кратологія в системі політичних та суспільних наук. Кратологія як наука знань про владу. Значення науки про владу для сучасного розвитку суспільства, держави, світу.

Змістовий модуль 2. Характеристика політичної влади.

Сутність політичної влади. Влада в системі політичних відносин. Визначення влади та її специфічні риси. Влада як регулятивний суспільний засіб соціальної організації.

Основні структурні компоненти владних відносин. Суб'єкт та об'єкт політичної влади, відносний характер цих статусів. Джерела влади(ідея, сила, організація, авторитет, багатство, становище в суспільстві, володіння інформацією). Ресурси влади(нормативні, утилітарні, примусові). Принципи влади(принцип дієвості, колегіальності, відповідальності, самокритичності та інші). Методи функціонування влади.

Функції політичної влади. Керівництво та управління суспільством. Інтеграція суспільства. Оптимізація політичної системи. Забезпечення політичної стабільності. Мотиваційна.

Змістовий модуль 3. Механізм функціонування політичної влади.

Кратогенез як процес розвитку політичної влади. Індивідуальний розвиток конкретного типу влади, які охоплює всі зміни в ній, починаючи з моменту виникнення, формування, організації і до кінця існування(закінчення владних повноважень тих чи інших суб'єктів з різних причин). Основні етапи кратогенезу: формування влади, функціонування влади, виконання нею своїх основних функцій, завершення повноважень суб'єктів саме цієї влади.

Шляхи отримання влади, їх характеристика. Наслідування як спосіб отримання влади. Різні моделі престолонаступництва та типи монархій. Вибори як можливість отримати владні повноваження. Типи виборчих систем та їх вплив на характер здійснення політичної влади. Призначення, особливості цього шляху отримання влади. Радикальні методи(перевороти, революції). Специфіка влади, отриманої таким шляхом.

Механізм функціонування політичної влади. Політична та державна влада. Система державної влади. Механізм влади- система організацій і норм, їхнього устрою і діяльності. Основні інститути політичної та державної влади. Принципи функціонування державної влади. Принцип поділу влади. Вертикальний поділ влади. Ієрархічність влади. Головні складові механізму влади- це панування(поділ суспільства на керуючих і керованих), керівництво(вироблення і прийняття принципово важливих для суспільства рішень), керування(безпосередня практична діяльність по реалізації прийнятих рішень), організація (узгодження, упорядкування, забезпечення взаємозв'язку), контроль(забезпечує дотримання соціальних норм, правил, виконує роль зворотного зв'язку). Процес розробки і реалізації політичних рішень. Необхідні умови ефективної реалізації прийнятих рішень.

Легітимність політичної влади. Співвідношення з ефективністю політичної влади. Історія поняття «легітимність». Концепція Макса Вебера про легітимність та її основні типи. Легальність

- легітимність-правомірність. Елементи легітимності: законність, справедливість, доцільність. Критерії легітимності. Сучасні різновиди легітимності(раціонально-легальна, раціонально-цільова, соціально-евдемонічна, національно-патріотична). Легітимація як процедура визнання або підтвердження прав політичної влади на прийняття політичних рішень і здійснення політичних дій, застосування примусу). Делегітимація- процес втрати довіри до влади, позбавлення влади громадського кредиту. Основні причини делегітимації.

Змістовий модуль 4. Актуальні проблеми політичної влади в сучасних умовах.

Основні проблеми політичної влади. Проблема політичних еліт та політичного

лідерства. Проблема компетентності та професіоналізму суб'єктів влади. Проблема бюрократизму. Проблема корупційності. Шляхи вирішення цих проблем. Проблема відповідальності. Влада як етичний феномен.

Криза влади- етап розвитку влади, який характеризується порушенням рівноваги однієї чи кількох базових підсистем у процесі їхнього функціонування, що призводить до змін, до порушення стабільності політичної взаємодії. Причини політичних криз. Ознаки кризи влади.

Наслідки кризи. Різновиди політичних криз. Можливість подолання кризових явищ. Позитивний потенціал кризи. Політична стабільність та її ознаки.

Влада в сучасній Україні. Конституція України як основний закон організації влади в Україні. Характеристика суб'єктів політичної влади в Україні. Державна влада та її устрій. Форма влади в Україні. Актуальні проблеми політичної влади в Україні.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин		Лекційні заняття, год		Семінарські заняття, год		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
		о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	15	8	-	6	-	2	-	7	-	10	5	15
2	15	6	-	4	-	2	-	9	-	10	5	15
3	16	16	-	10	-	6	-	-	-	10	5	15
4	14	6	-	4	-	2	-	8	-	10	5	15
Усього за змістові модулі	60	36	-	24	-	12	-	24	-	40	20	60
Підсумковий семестровий контроль екзамен	30							30				40
Загалом						90						100

5. Темі лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин
		о/д ф.
1	2	3
1	Влада та політика у суспільному процесі. Формування та еволюція знань про владу.	2
1	Сучасні концепції влади.	2
1	Кратологія як наука про владу.	2
2	Сутність політичної влади. Основні структурні компоненти владних відносин. Функції політичної влади.	4
3	Кратогенез як процес розвитку політичної влади.	2
3	Шляхи отримання влади, їх характеристика.	4
3	Механізм функціонування політичної влади	2
3	Легітимність політичної влади. Ефективність політичної влади.	2
4	Основні проблеми політичної влади. Криза влади	2
4	Влада в сучасній Україні. Конституція України як основний закон організації влади в Україні.	2
Разом		24

6. Темі семінарських занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин
		о/д ф.
1	2	3
1	Теорії та концепції влади ХХ століття.	2
2	Характеристика основних структурних компонентів владних відносин.	2
3	Основні способи отримання політичної влади.	2
3	Механізм функціонування політичної влади.	2
3	Легітимність та ефективність політичної влади: особливості співвідношення.	2
4	Актуальні проблеми політичної влади на сучасному етапі розвитку суспільства	2
Разом		12

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Відповіді на семінарських заняттях	Відповіді щодо питань сутності сучасних концепцій влади. (навчальний матеріал за ЗМ1 – Розділ 3 Робочої програми)	5 балів – повна змістовна відповідь, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, активна участь в обговоренні різних питань із плану заняття; 4 бали – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції, активна участь в обговоренні деяких питань із плану заняття; 3 бали – поверховий виклад матеріалу, заснований на знанні теоретичних джерел, але без аналітичної позиції, епізодична участь в обговоренні питань із плану заняття; 2 бали – короткий поверховий виклад матеріалу, слабе знання теоретичних джерел, відсутність активності під час обговорення питань із плану заняття; 1 бал – нечіткі та помилкові визначення понять, недостатній рівень підготовки до деяких питань із плану заняття;	5

			0 балів – відсутність відповіді, неготовність до семінарського заняття.	
	Виконання творчого завдання	Завдання на тему «Розвиток знань про владу в історії політичної думки»	Максимальна кількість балів за завдання – 10: 9-10 балів – повна змістовна відповідь, висока аргументованість, переконливе демонстрування власної позиції; 7-8 балів - відповідь логічна й послідовна, але окремі аспекти не розкриті; 5-6 балів – неповний або поверховий коментар, не чітке дотримання теми завдання, відсутність чітко визначеної власної позиції; 3-4 бали – короткий коментар, знання основних понять, але наявність нечітких або помилкових тверджень; 1-2 бали - відповідь поверхова, тема майже не розкрита; 0 балів – відсутність відповіді.	10
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			15
2	Відповіді на семінарських заняттях	Висвітлення питань сутності політичної влади, її структури та функцій. (навчальний матеріал за ЗМ2 – Розділ 3 Робочої програми)	5 балів – повна змістовна відповідь, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, активна участь в обговоренні різних питань із плану заняття; 4 бали – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції, активна участь в обговоренні деяких питань із плану заняття; 3 бали – поверховий виклад матеріалу, заснований на знанні теоретичних джерел, але без аналітичної позиції, епізодична участь в обговоренні питань із плану заняття; 2 бали – короткий поверховий виклад	5

			матеріалу, слабе знання теоретичних джерел, відсутність активності під час обговорення питань із плану заняття; 1 бал – нечіткі та помилкові визначення понять, недостатній рівень підготовки до деяких питань із плану заняття; 0 балів – відсутність відповіді, неготовність до семінарського заняття.	
	Підготовка презентації	На тему: «Структура політичної влади», мінімальна кількість слайдів - 10	5 балів – повне розкриття теми, логічність, послідовність, структурованість тексту, наявність доречних і якісних ілюстрацій, дотримання вимог щодо оформлення, відсутність фактологічних і граматичних помилок; 3-4 бали – недостатньо повне розкриття теми, відсутність окремих структурних частин роботи, недостатня структурованість тексту, нечітке дотримання вимог щодо оформлення, наявність поодиноких фактологічних або граматичних помилок; 1-2 бали – поверхове розкриття теми, непослідовний виклад матеріалу, переважання неструктурованого тексту, суттєве недотримання вимог до оформлення роботи, велика кількість фактологічних та граматичних помилок; 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат	5
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			10
3	Відповіді на семінарських заняттях	Висвітлення сутності та особливостей процесу кратногенеза, характеристика кожного із його етапів. (навчальний матеріал за ЗМ3 – Розділ 3 Робочої програми)	Максимальна кількість балів за завдання – 10: 9-10 балів – повна змістовна відповідь, висока аргументованість, переконливе демонстрування власної позиції; 7-8 балів - відповідь логічна й послідовна, але окремі аспекти не розкриті; 5-6 балів – неповний або	10

			поверховий коментар, не чітке дотримання теми завдання, відсутність чітко визначеної власної позиції; 3-4 бали – короткий коментар, знання основних понять, але наявність нечітких або помилкових тверджень; 1-2 бали - відповідь поверхова, тема майже не розкрита; 0 балів – відсутність відповіді.	
	Підготовка презентації	на тему «Легітимність політичної влади: сутність, критерії, типи». Мінімальна кількість слайдів - 10	5 балів – повне розкриття теми, логічність, послідовність, структурованість тексту, наявність доречних і якісних ілюстрацій, дотримання вимог щодо оформлення, відсутність фактологічних і граматичних помилок; 3-4 бали – недостатньо повне розкриття теми, відсутність окремих структурних частин роботи, недостатня структурованість тексту, нечітке дотримання вимог щодо оформлення, наявність поодиноких фактологічних або граматичних помилок; 1-2 бали – поверхове розкриття теми, непослідовний виклад матеріалу, переважання неструктурованого тексту, суттєве недотримання вимог до оформлення роботи, велика кількість фактологічних та граматичних помилок; 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат	5
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	2			15
4	Відповіді на питання семінарських занять	Розкриття питання організації державної влади в Україні на основі Конституції України (навчальний матеріал за ЗМ4 – Розділ 3 Робочої програми)	5 балів – повна змістовна відповідь, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, активна участь в обговоренні різних питань із плану заняття; 4 бали – авторська позиція	5

			<p>заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції, активна участь в обговоренні деяких питань із плану заняття;</p> <p>3 бали – поверховий виклад матеріалу, заснований на знанні теоретичних джерел, але без аналітичної позиції, епізодична участь в обговоренні питань із плану заняття;</p> <p>2 бали – короткий поверховий виклад матеріалу, слабе знання теоретичних джерел, відсутність активності під час обговорення питань із плану заняття;</p> <p>1 бал – нечіткі та помилкові визначення понять, недостатній рівень підготовки до деяких питань із плану заняття;</p> <p>0 балів – відсутність відповіді, неготовність до семінарського заняття.</p>	
	Виконання творчого завдання	Щодо актуальних проблем політичної влади на сучасному етапі розвитку суспільства.	<p>Максимальна кількість балів за завдання – 10:</p> <p>9-10 балів – повна змістовна відповідь, висока аргументованість, переконливе демонстрування власної позиції;</p> <p>7-8 балів - відповідь логічна й послідовна, але окремі аспекти не розкриті;</p> <p>5-6 балів – неповний або поверховий коментар, не чітко дотримання теми завдання, відсутність чітко визначеної власної позиції;</p> <p>3-4 бали – короткий коментар, знання основних понять, але наявність нечітких або помилкових тверджень;</p> <p>1-2 бали - відповідь поверхова, тема майже не розкрита;</p> <p>0 балів – відсутність відповіді.</p>	10
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2			15
Усього за змістові	8			60

модулі контр. заходів				
-----------------------------	--	--	--	--

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Усна відповідь на питання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке кратологія? Основні проблеми, які вона вивчає. 2. Як розкривалося питання походження влади в історії політичної думки? 3. Питання співвідношення влади-права-закону в історії політичної думки. 4. Проблема диференціації влади в історії політичної думки. 5. Питання співвідношення влади і моралі в історії політичної думки. 6. Що таке влада? Назвіть основні структурні компоненти владних відносин. 7. Особливості політичної влади. 8. Функції політичної влади. 9. Що таке кратогенез? Які етапи цього процесу Ви можете виділити? 10. Які способи отримання влади Вам відомі? 11. Види спадкування. Сильні і слабкі сторони цього способу отримання влади. 12. Особливості виборів як способу отримання влади. Сильні і слабкі сторони. 13. Радикальні способи отримання влади. 14. Що таке революція? Її відмінні риси. 15. Що таке легітимність влади? 16. М. Вебер про типи легітимності. 17. Показники легітимності. 18. Сутність легітимації і основні її різновиди. 19. Делегітимація: сутність, причини. Ефективність політичної влади. 20. Криза влади і його різновиди. 21. Бюрократія і бюрократизм в механізмі політичної влади. 22. Корупція у владних відносинах: сутність, причини, різновиди боротьби. 23. Суб'єктивний фактор у політичній владі. 24. Механізм відповідальності суб'єктів політичної влади. 25. Принцип поділу влади: сутність, значення, моделі. 26. Міжнародний аспект владних відносин. 27. Конституція України про державну владу в Україні. 28. Актуальні проблеми політичної влади. 29. Перспективи розвитку політичної влади. 	<p>Максимальна кількість балів за завдання – 10:</p> <p>9-10 балів – повна змістовна відповідь, висока аргументованість, переконливе демонстрування власної позиції;</p> <p>7-8 балів - відповідь логічна й послідовна, але окремі аспекти не розкриті;</p> <p>5-6 балів – неповний або поверховий коментар, не чітке дотримання теми завдання, відсутність чітко визначеної власної позиції;</p> <p>3-4 бали – короткий коментар, знання основних понять, але наявність нечітких або помилкових тверджень;</p> <p>1-2 бали - відповідь поверхова, тема майже не розкрита;</p> <p>0 балів – відсутність відповіді.</p>	2x10

	<p>30.Влада і суспільство: механізми взаємодії.</p> <p>31.Чи можливо, на Ваш погляд, існування суспільства без влади? Відповідь обґрунтуйте.</p> <p>32.Чи є сила обов'язковим атрибутом політичної влади? Відповідь обґрунтуйте.</p> <p>33.Розподіліть функції сучасної політичної влади залежно від їх важливості. Відповідь обґрунтуйте.</p> <p>34.На Ваш погляд, легітимність - обов'язкова якість політичної влади? Відповідь обґрунтуйте.</p> <p>35.Як співвідносяться легітимність і ефективність політичної влади?</p> <p>36.Чи легітимна, на Ваш погляд, державна влада в сучасній Україні.? Відповідь обґрунтуйте.</p> <p>37.На Ваш погляд, чи можна перемогти бюрократизм в системі влади. Якщо так, то якими способами. Якщо немає, то чому</p> <p>38.Чи можлива політична влада без корупції? Відповідь обґрунтуйте.</p> <p>39.Які, на Ваш погляд, способи боротьби з корупцією можуть бути ефективними в сучасній Україні? Відповідь обґрунтуйте.</p> <p>40.Сильні і слабкі сторони політичної влади в умовах демократії.</p> <p>41.Актуальні проблеми політичної влади в сучасній Україні, їх причини.</p> <p>42.На Ваш погляд, чим зумовлені особливості політичної влади в Україні. Відповідь обґрунтуйте.</p> <p>43.Способи підвищення ефективності влади в сучасній Україні.</p> <p>44.Політична влада в умовах сучасних інформаційних технологій.</p> <p>45.Міжнародний досвід для системи владних відносин в сучасній Україні. Відповідь обґрунтуйте.</p>		
Написання есе на тему	«Перспективи розвитку політичної влади» з його презентацією у форматі виступу.	Максимальна кількість балів за завдання – 20: 18-20 балів – повна змістовна відповідь, висока аргументованість, переконливе демонстрування власної позиції; 15-17 балів - відповідь логічна й послідовна, але окремі аспекти не розкриті; 11-14 балів – неповний або поверховий коментар, не чітке	20

			дотримання теми завдання, відсутність чітко визначеної власної позиції; 6-10 бали – короткий коментар, знання основних понять, але наявність нечітких або помилкових тверджень; 1-5 бали - відповідь поверхова, тема майже не розкрита; 0 балів – відсутність відповіді.	
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Жаровська І.М. Теорія влади : навч. посібник. Харків : Право, 2016. 240с
2. Талдикін О. В. Теорія влади. Структурно-логічні схеми і таблиці : навч. посібник. Дніпро : Дніпр. держ. універ. внутр. справ, 2020. 164с
3. Герасимчук Т. Ф. , Киридон А. М., Троян С. С. Загальна теорія політики : навч. посібник. Київ : Кондор, 2017. 226 с.
4. Кормич А. Історія вчень про державу і право : навч. посібник. Київ : Правова єдність, 2009. 312 с.
5. Скрипникова Л.В. Політологія: навчальний посібник. К.: Центр учбової літ-ри, 2014. 272с

Додаткова:

1. Бориславська О. М., Різник С. В. Організація державної влади в сучасному світі. Конституційно-правова енциклопедія. Львів : ПАІС, 2013. 456с.
2. Бульбенюк С. С. Дослідницький концепт політичної влади. *Сучасна українська політика*. Київ : Вид-во «Центр соціальних комунікацій», 2011. Вип. 23. С. 44-53.
3. Бульбенюк С. С. Соціопсихологічна природа політичної влади : монографія. Київ : КНЕУ, 2013. 215 с.
4. Вебер М. Господарство і суспільство: нариси соціології розуміння. Київ : Вид. дім «Всесвіт», 2012. 1112 с.
5. Дем'янчук О. Державна політика і державне управління: політологічні аспекти : монографія. Київ : Факт, 2008. 272с.
6. Каращук М. Інформаційна влада: сутність та особливості впливу. *Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса*. 2018. Вип. 3(59). С. 324-335.
7. Коблево Г. К. Політика: основні концепції в суспільних науках. Київ : Вид. дім «КМ Академія», 2004. 127 с.
8. Парсонс В. Публічна політика: вступ до теорії і практики аналізу. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 549с
9. Пролеєв С. Метафізика влади : монографія. Київ : Наукова думка, 2005. 324 с.
10. Публічна влада та управління: принципи і механізми реалізації : монографія / за ред. Н. Р. Нижник. Чернівці : Технодрук, 2008. 432с.
11. Стоун Д. Парадокс політики: Мистецтво ухвалення політичних рішень. Київ : Вид. дім «Альтернативи», 2000. 304с.

12. Цокур Є. Г. Легітимність політичної влади: джерела, особливості, перспективи : монографія. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. 330 с.
13. Fukuyama Francis. The end of history and the last man. Великобританія:Penguin, 2020. 440р.
14. Pankaj Mishza. Age of anger. Великобританія: Penguin, 2018. 416р.

Інформаційні джерела:

1. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім.І.Ф.Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua>
2. Журнал «Віче». URL: <http://www.viche.info>
3. Журнал «Грані». URL: <http://www.grani.org.ua>
4. Національний інститут стратегічних досліджень. <https://niss.gov.ua>
5. Офіційний портал Верховної Ради України. <https://www.zakon.rada.gov.ua>
6. Офіційне інтернет-представництво Президента України. <https://www.president.gov.ua>
7. Сутність і види влади. URL: <http://studies.in.ua/politsistem.html#2>
8. Український незалежний центр політичних досліджень. URL: <http://www.ucipr.kiev.ua>
9. Чехович Т. В. Проблеми питань державної влади в Україні. URL: <http://vuzliv.com/content/view/117/112>